Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia: Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelik's Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg. în Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 223. Braşov, Sâmbătă, 7 (19) Octomvre 1895.

Malheur-ul lui Banffy.

Braşov, 6 Octomvre v.

Norocul, care în timpul din urmă i-a surîs aşa de mult ministrului preşedinte Banffy, il părăsesce acum tot mai mult.

Călětoria monarchului în Croaţia avea de scop a ridica prestigiul guvernului unguresc şi a demonstra *urbi et orbi*, că raporturile de drept public dintre Ungaria şi Croaţia sunt stabilite definitiv, pe o basă durabilă de amiciţiă.

Şi care este resultatul real al călětoriei în privinţa acésta?

S'a dovedit prin demonstraţiile şi escesele întêmplate în Agram chiar în timpul petrecerii domnitorului acolo, că Croaţii nu numai că nu sunt de loc încântaţi de legăturile lor de drept public cu Ungaria, dér urăsc chiar pe Maghiarî ca şi mai înainte, cu tóte silinţele ce şi le a dat guvernul unguresc împreună cu Banul croat de-ai împăciuì.

Oficioşii lui Banffy firesce, că se silesc a înfăţişa lucrurile în lumina unor escese ale tinerimei studióse, şi dic, că sentimentele manifestate de o „mână de tinerî petulanţî" nu pot fi aruncate în spinarea poporului croat şi a marei majorităţî a representanţilor sěi.

Oficioşii dic şi susţin multe, numai ca sě pótă acoperi fiascul, ce l'a suferit guvernul unguresc în finţa de faţă a ministrului-preşedinte Banffy. Dér tot ei întrébă de altă parte cu-o naivă sinceritate pe cei din oposiţiă: „credeţî voi că se póte face o mai bună politică şi că am puté sě silim pe Croaţî sě ne iubéscă, décă ei cu orî ce preţ vor sě ne urască?"

Intrebarea acésta însě cuprinde mărturisirea tacită, că şi oficioşii ungurî dau demonstraţiunilor croate contra emblemelor şi însemnelor ungurescî o mai mare însemnătate decât mărturisesc pe faţă. Dér şi de nu ar da-o, nu le-ar ajuta nimic, căcî oposiţia maghiară se pregătesce deja la o luptă înverşunată în contra guvernului, pe care 'l acusă, că n'a sciut sě înlătureze vătěmarea prestigiului statului ungar în Croaţia.

Foile oposiţionale găsesc vină lui Banffy la tóte şi pentru tóte, şi pe lânga el mai acusă şi pe Khuen-Hedervary, care nu s'a prea distins înaintea Maghiarilor cu vestita lui „pacificare." 'I se impută lui Banffy, că n'a sciut sě-şî susţină vada nicăirî. La intrarea în Agram, Banffy se afla numai într'a doua trăsură, cu contele Paar, pe când înainte cu 25 anî, contele Iuliu Andrassy, pe-atuncî ministru preşedinte, a stat în aceeaşî trăsură cu monarchul, când a intrat în capitala croată. 'I se impută mai departe neprimirea deputaţiei din Budapesta; decorarea poliţiei, care a asistat la arderea stégului unguresc; autograful prea-înalt către Khuen-Hedervary prin care se mulţumesce poporaţiunei pentru primirea căldurósă, lealitatea dovedită şi purtarea esemplară, „pe care incidentul punibil n'a putut'o turbura" etc. Acest autograf, se dice, a fost dat cu delăturarea ministrului-preşedinte unguresc, care în puterea dreptului public unguresc trebuia sě-l contra-semneze.

Partisanii guvernului ar voi sě pună tótă vina numai pe Banul croat, rivalul lui Banffy, dér nicî cu apucătura acésta nu vor puté scăpa de asaltul vehement, ce l prepară oposiţiunea, care vré sě aducă afacerea insultărei stégului unguresc înaintea dietei.

Banffy mai avù nenorocirea, ca curênd după festivităţile din Agram sě 'i se dea incidentului, pe care el nu l'a putut împedeca, o importanţă deosebită prin aceea, că peste o sută de studenţî universitarî croaţî de buna voiă s'au anunţat la poliţiă. declarând, că ei au luat parte la arderea stégului unguresc pe piaţa Iellacicî.

Tocmai în momentele, când Banffy se credea în zenitul puterei sale, ca şef al guvernului, ce planéză asupra destinelor Croaţiei, se ivì fatala demonstraţiă dela monumentul lui Iellacicî, care ca un trăsnet luminà de-odată întunerecul, ce zăcea asupra situaţiunei şi arătà lumei, că cu tot dualismul şi cu tot pactul ungaro-croat, duşmănia dintre Croaţî şi Maghiarî nu s'a putut suprima.

CRONICA POLITICA.

6 (18) Octomvre.

Ordinaţiunea ministerului austriac, prin care se ridică **Statariul din Praga** a apărut, cum dice „Pest. Ll.", ierî, în diua, în care archiducele Carol Ludovic a mers la Praga, pentru a asista la sěrbarea instalărei abtisei mănăstirei magnatelor în castelul Hradschin.

*

Aprópe în fiă-care di sosesc scirî despre pregătirile ce le face Rusia pentru un cas de rěsboiu. Numai de curênd au îmulţit în Rusia artileria, apoi au reorganisat trupele de prin fortăreţe. Acum érăşî sosesce scirea, că guvernul rusesc a ridicat în Lugaus, guvernamentul Iekaterinenburg, *o fabrică mare de patróne*, în care pe an se vor construi câte 100.000.000 de patróne, şi la care vor fi aplicaţî 1000 lucrătorî. Patróuele se vor construi cu ajutorul de maşinî electro-dinamice.

*

Din Constantinopol se anunţă, că nisce conferinţe s'au ţinut alaltăerî şi Marţî între ambasadorii celor trei Puterî: Rusia, Anglia şi Francia şi Said-Paşa în privinţa reformelor din **Armenia**; se speră sě se ajungă în curênd la o înţelegere. Arestările din ultimele dile sunt neînsemnate; aceste arestărî sunt motivate prin aţiţarea care nu s'a putut linişti încă în mod desěvêrşit. Poliţia şi gendarmeria procedéză cu mare linişte şi cu reservă; câteva magazine armenescî închise până acum s'au deschis adî. „Agenţia Reuter" află din Constantinopol, că guvernul engles, firm hotărit a face sě se adopte reformele propuse de Englitera, Francia şi Rusia, nu va ezita la trebuinţă sě eserciteze în acest scop o presiune forte asupra Sultanului.

*

Cu privire la **Măcelurile din China**, se anunţă din Hon-Kong „*Agenţiei Reuter*" că consulul engles a conferat erî, ca membru al comisiunei de anchetă pentru măcelurile din Koutcheng, cu vice-regele din Fookien. 18 dintre culpabilii arestaţî vor fi esecutaţî, ceilalţî vor fi judecaţî de o comisiune, care sě aibă puterea de a pronunţa chiar pedépsa cu mórte. Resultatul satisfăcětor al acestei afacerî se atribue remiterii unui ultimat de către admiralul engles.

Maiestatea Sa în Agram.

In 6 Octomvre, Maiestatea Sa însoţit de Banul a visitat érăşî mai multe edificii publice. S'a dus mai întâiu la casa magistratului, înaintea căreia steteau în rênd studenţî în uniformă de gală, avênd în frunte

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Coróna St. Ştefan.

(Fine)

Pe la anul 1305, Otto, vrênd a dobêndi stăpânirea regatului ungar, luà coróna, o închise într'o ladiţă şi o încredinţă unui servitor credincios al sěu cu ordinul, sě nu descopere niměnui ceea ce e ascuns într'ênsa. Când era în călětoriă, rupându-se sîrma, cu care era legată, lădiţa cădù jos, fără ca servitorul sě bage de sémă. Abia când se înserase, vědù el, că a pierdut tesaurul scump. Se întórse decî înděrět, distanţă de 20 milurî, şi află lădiţa la mijlocul drumului, putênd astfel sě-o dea lui Otto.

Corónа St. Ştefan fù răpită pe la mijlocul vécului al 15-lea de Elisabeta, věduva împěratului Albert, care a predat'o custodiei împěratului Frideric, dimpreună cu fiul ei Ladislau Postumul. Menită pentru regii Ungariei, ea a fost tot-déuna pădită cu gelosiă mai întâi în Buda, apoi în Pojun, unde împěraţii Austriei aveau obiceiul de-a se încorona ca regi ai naţiunei ungurescî.

*

Scrisórea, ce a trimis'o Papa lui Ştefan, dimpreună cu coróna şi cu insigniile regescî, este eminamente un document public, care marchéză drepturile Corónei ungurescî şi limitele acelor drepturî.

Cetitorul atent va afla, că în tótă scrisórea pontificelui nu este vorba decât de naţiune unguréscă. Mai întâi dice, că aştepta soliă „dela o *naţiune care îi era mai necunoscută*", apoi că pe Ştefan l'a ridicat Dumnedeu „spre *pascere iubitei naţiunî a Ungurilor*"; mai la vale laudă pe Ştefan pentru-că i-a închinat regatul şi naţiunea, al cărei cap este; primesce sub protecţiunea sa regatul, persóna regelui, *naţiunea ungurésca de faţă şi viitóre*, şi pe *acésta* o încrede guvernărei şi domnirei lui Ştefan şi succesorilor sěi.

Cu alte cuvinte, în tótă scrisórea sa Pontificele nu vorbesce, decât despre naţiunea ungurésca, şi e de remarcat, că nu-i dă lui Ştefan şi succesorilor sěi *nicî un drept* peste *alte naţiunî*, afară de cea ungurésca.

Este invederat decî, că drepturile corónei ungurescî, şi prin urmare şi ale regatului unguresc, întemeiat pe acéstă corónă, nu pot fi nicî mai marî, decât acele, ce le dete Pontificele dimpreună cu corónа; nicî nu se pot estinde mai departe peste alte naţiunî, decât peste cea maghiară „presentă şi viitóre", cum dice Papa în cartea sa fundaţională. De aicî urméză în mod fórte firesc, că naţiunile, asupra cărora Ungurii şî-au arogat drepturî, n'au fost nicî-odată supuse naţiunei ungurescî în puterea drepturilor corónei, cum cred Ungurii.

Tot astfel se feresce Pontificele de a numi pe alte naţiunî şi acolo, unde întâresce metropolia de Strigoniu şi episcopatele. Pe nicî una dintre naţiunî, afară de cea ungurésca, n'o supune bisericesce Strigouiului şi altor episcopî ungurescî. Tóte episcopatele acestea, în frunte cu metropolia, sunt după originea lor esclusiv maghiare, din care motiv s'au şi numit cu numirea colectivă de „Ecclesia hungarica" până în diua de adî.

Decî, décă Ungurii nu-şî pot aroga, în virtutea corónei, nicî dreptul de potestate politică peste celelalte naţiuni conlocuitóre, cu atât mai puţin episcopii şi metropoliţii lor pot sě-şî aróge potestate eclesiastică şi drepturî naturale — în virtutea religiunei catolice — orî chiar supremaţiă ierarchiă peste episcopii şi bisericele altor naţiunî.

Potestatea acésta ruşinósă a fost întemeiată numai pe ambiţiunea episcopilor şi metropoliţilor ungurescî, şi pe uşurătatea şi slăbiciunea episcopilor celorlalte naţiunî.

Am aflat de bine a aminti acéstă firéscă conclusiune din scrisórea Papei adresată către primul rege unguresc, şi a reîmprospěta acest însěmnat moment istoric, acum chiar, când Ungurii îşî pun tóte sforţările, ca prin milleniu sě îmbete lumea cu apă rece şi s'o facă a crede, că ei, în virtutea corónei date de Papa celui dintâi rege maghiar, ar avé drept de potestate şi domnie peste naţiunile nemaghiare conlocuitóre.

N'am pretenţia a fi scos ceva nou la ivélă; cred însě, că cestiunea tractată din partea acésta de către bărbaţii noştri competenţî ar fi nu numai de folos, ci chiar necesară.

Dela ţeră.

un vechiu stindard pătat cu sânge, pe care se află inscripţiunea: *„1848. Pentru fraternisarea slavă şi pentru libertate“*. Studenţii spun, că acesta este stindardul, cu care studenţii croaţi au luptat la Şiria (Vilàgos) contra Maghiarilor. Când sosi monarchul, studenţii scóseră săbiile, pleoară stindardul şi erupseră în sgomotóse strigărĭ de „Zivio“. Primarul salută printr'o vorbire pe monarch, predându-i două medalii comemorative de aur. Primindu-le, Maiestatea Sa îi dise: „Primesc cu bucuriă presentul, sunt fórte mulţumitor pentru el, şi-l voiu ţiné ca amintire de frumosul d-vóstre oraş, precum şi de primirea dinastică, patriotică şi leală, care a făcut bucuriă inimei mele. *Peste puţin timp voiu cerceta din nou frumosul d-vóstre oraş*“.

De aci Maiestatea Sa a mers la sinagoga jidovéscă, unde a fost întimpinat cu vorbirĭ şi cântărĭ croate; apoi la edificiul tribunalului şi la Academiă. După prând a visitat încă câteva institute, ér la 7 óre séra a urmat un prând de curte.

Demonstraţiunile.

In séra dilei de 15 Octomvre, cum am amintit, Banul croat, pentru a linişti pe demonstranţĭ, dase ordin să se ia stindardul sêrbesc de pe biserica sêrbéscă, deşi în diminéţa aceleiaşĭ dile stindardul fusese arborat tot din ordinul Banului. Se credea, că prin acésta spiritele se vor linişti. Demonstranţii însĕ cutrierară până nóptea târdiu stradele oraşului, fluerând, cântând şi strigând. O parte din demonstranţĭ, mai ales tinerĭ universitarĭ, intrară apoi în cafenéua „Starcevicĭ“, unde se înţeleseră asupra celor de făcut în diua următóre.

In dorii dilei următóre, 16 Octomvre n., demonstraţiunile începură din nou. De astă-dată însé ele nu mai erau îndreptate în contra Sêrbilor, ci *în contra Maghiarilor.* Se dice, că în fruntea demonstranţilor ar fi stat tinerii universitarĭ Vladimir *Franc* şi Jviţa *Franc*, ambii aderenţĭ înflăcăraţĭ ai fóiei naţionale croate „Agramer Tagblatt“, carĭ atraseră asupra lor atenţiunea naţionaliştilor croaţĭ prin faptul, că la intrarea Maiestăţii Sale în oraş, se urcară pe pórta de triumf, pentru ca sĕ ia stindardele unguresci.

Planul tinerilor universitarĭ era, ca sĕ ia stindardele şi emblamele maghiare de pe edificiul direcţiunei căilor ferate unguresci. Câţĭ-va Sêrbĭ, care se aflau în cafenéua „Starcevicĭ“ când se urzise acest plan, numai decât avisară pe lucrătorii căilor ferate ung. despre cele proiectate contra stindardelor şi emblemelor lor. Ungurii se grupară în jurul stindardelor lor pregătiţĭ pentru atac.

Curênd după asta sosiră demonstranţii între înjurăturĭ la adresa Maghiarilor şi a stindardelor unguresci. Unii dintre ei, tinerĭ universitarĭ, purtau uniformă festivă, încinşĭ fiind cu săbii. Când se apropiară de localul direcţiunei, scóseră săbiile şi se aruncară asupra stindardelor unguresci între strigăte de: *„dole magyarone zastava!“* (Jos cu stindardul maghiar!) Inainte mergea Vladimir Franc. Ungurii se aruncară asupra acestuia, îl trântiră la pământ, îi rupseră hainele de pe trup şi-l bătură în modul cel mai nemilos. Demonstranţii săriră în apărarea lui şi astfel se încinse o luptă, în care mulţĭ dintre tinerii universitarĭ croaţĭ primiră loviturĭ şi rane grele, fiind străpunşĭ, cum se dice, chiar şi cu cuţite.

Raportul poliţienesc privitor la acest scandal însĕ spune lucrurile ast-fel:

Erĭ séră la $10\frac{1}{2}$ fraţii Vladimir şi Iviţa Franc, carĭ alaltăerĭ luaseră stindardul unguresc de pe pórta de triumf, se depărtară din casina „Starcevicĭ“ Abia făcură însĕ câţĭ-va paşĭ şi 30 de ómenĭ dela calea ferată din apropiare îi împresurară şi-i întêmpinară, dicândule pe ungureşce: „Abzuc Franc! Băeţandri blăstĕmaţĭ, acuşa o sĕ vĕ învĕţăm noi a insulta stégul maghiar!“ La asta fraţii Franc (carĭ erau în uniformă festivă) scóseră săbiile şi se aruncară asupra Maghiarilor. Aceştia însĕ luară săbiile dela ei, carĭ începură din causa asta sĕ înjure pe Maghiarĭ. La asta Vladimir Franc primi o lovitură grea la cap, în urma căreia cădu leşinat de pământ. Când îşĭ veni în orĭ, nu mai putea sĕ se misce. Căpătase mai multe loviturĭ grele, hainele îi erau sfâşiate, mantaua ruptă în două, sabia îĭ dispăruse. In starea acésta fu dus de fratele sĕu mai mic în odaia unui poliţist, unde rĕmase culcat, inconsciu de sine. Doi medicĭ îi legară ranele şi constatară, că ranele-i sunt grave. Numai la $2\frac{1}{2}$ óre nóptea a putut fi dus rănitul la casa tatălui sĕu, care este deputatul Franc. Celalalt frate încă primi mai multe rănĭ, însĕ mai uşóre. La protocol, acesta mărturisi, că apropiindu-se ei de direcţiunea căilor ferate, un domn eşi pe galeriă şi strigă:

—*„Noi, ca Maghiarĭ, avem dreptul de-a vĕ împuşca!“* Trei martorĭ s'au aflat până acum, carĭ adeveresc acestea.

Din incidentul acesta sunt arestaţĭ trei individĭ, dér se dice, că nicĭ unul nu e maghiar, ci toţĭ trei sunt sêrbĭ. La unul din ei s'a aflat un cuţit. Foile oposiţionale spun, că toţĭ aceştĭ trei individĭ sunt funcţionarĭ de-ai statului, şi adaug, că Maghiarii erau dinainte pregătiţĭ pentru a face un atentat cu pietri asupra lui Vladimir.

Arderea stindardului unguresc.

Vestea despre cele întêmplate cu fraţii Franc a produs mare iritaţiune în oraş, mai ales între studenţĭ, carĭ încă în decursul nopţii se hotărîseră sĕ-şĭ rĕsbune pentru vătĕmarea făcută amicilor lor.

După ce Maiestatea Sa se depărtase, înainte de prând, dela universitate, 33 de tinerĭ universitarĭ plecară numai decât, cu stindardul universităţii în frunte, la statua lui Jellacicĭ. Pe drum luaseră cu ei şi un stindard unguresc, în care patru tinerĭ împlântară săbiile, şi ast-fel îl duseră până la statuă.

Inaintea statuei, unul dintre tinerii universitarĭ ţinu o vorbire de următorul cuprins:

„Am venit la statua acelui bărbat, care „a luptat contra Maghiarilor pentru dinastiă, „ca aicĭ sĕ ardem stindardul acelui popor, „care în totdéuna a luptat contra dinastiei. „Prin acésta voim sĕ dăm o dovadă despre „sentimentele nóstre dinastice.“

Vorbirea acésta a fost salutată cu sgomotóse strigărĭ de *„Pereat Ungaria.“ „Zivila Kovatska.“*

Vorbitorul luă apoi stindardul maghiar, pe care-l udară cu spirt şi apoi îi deteră foc. Studenţii scóseră atuncĭ săbiile şi începură sĕ lovéscă cu ele stindardul ce ardea în flacărĭ, ér la urmă aruncară în vênt părţile din stindard, ce încă nu erau consumate de foc.

Acésta este pe scurt descrierea arderei stindardului unguresc. După unele scirĭ, la acest fapt au participat numai 23 tinerĭ juriştĭ. Banul Hedervary a dat ordin de-a se face cercetare strictă şi *de-a se aresta toţĭ, câţĭ au luat parte la arderea stindardului.* Aceştia vor fi deţinuţĭ la poliţiă până când se va face din partea acesteia cercetare prealabilă, ér după aceea vor fi predaţĭ tribunalului.

Studenţii arestaţĭ caută a se apăra prin aceea, că niminea nu-i póte impiedica de-a arde ceea ce este al lor, ér stindardul unguresc tocmai pentru acest scop l'au făcut.

Rectorul universităţei a luat stindardul universităţei din mâna studenţilor şi i-a oprit de-a eşi la gară cu ocasiunea depărtărei monarchului.

Despre tóte cele întêmplate monarchul era bine informat. A condamnat procedura tinerilor şi a suspendat anunţarea distincţiunilor preaînalte a câteva persóne din partea poliţiei.

După raporturile foilor unguresci, situaţiunea Maghiarilor din Agram a devenit acum critică. Ura Croaţilor asupra lor cresce din moment în moment, şi e temere, că după depărtarea monarchului vor isbucni turburărĭ anti-maghiare. Cu deosebire funcţionarii unguresci se tem fórte mult. „E aprópe de necredut“, dice raportorul unei foi unguresci, „cât de mult urăsc Croaţii Ungaria şi pe Maghiarĭ. Ura sĕlbatică în contra Maghiarilor se manifestă pe stradă cu vehemenţă şi cu o furiă pătimaşe.“

Amintim tot-odată, că Banul Hedervary a dat din nou ordin, ca sĕ se arboreze stindardul sêrbesc pe biserică, dér Sêrbii n'au voit se-l mai arboreze, ceea-ce a făcut, ca Croaţii sĕ aibă de lucru în acéstă di numai ca Maghiarii, er nu şi cu Sêrbii.

România agricolă.

V. Starea agriculturei actuale.

(Urmare).

Alte societăţĭ de credit nu esistă. Băncile pentru amelioraţiunĭ agricole, carĭ esistă în tóte statele, şi carĭ au contribuit aşa de mult la ridicarea agriculturei acelor ţĕrĭ, la noi nu esistă, şi nicĭ că a pomenit cineva până acum de ele. Proprietarii dela 1864 n'au putut face nicĭ o singură îmbunĕtăţire pe moşiile lor, dér s'au distrus şi ruinat aprópe cu totul cele puţine, ce erau atuncĭ.

Nicĭ o singură baltă, orĭ mocirlă nu s'a secat, nicĭ o singură pădure nu s'a plantat din nou, orĭ ameliorat. Luncile de pe lângă cursurile apelor, odinióră atât de bogate şi frumóse, s'au prefăcut adĭ în prundurĭ sterile şi rîurile în torenţĭ sĕlbaticĭ de munte, din causa devastării pădurilor, carĭ au pus tot petrişul şi ţĕrina în mişcare; ér la şes şi câmpiă ele sunt făcute în eleşteie, pentru producţiunea de stuf şi pesce pentru arendaş şi proprietar, deşi ele nu sunt decât un focar de frigurĭ de baltă, carĭ deciméză populaţiunea rurală cu miile, séu o face incapabilă de muncă pentru o mare parte a verii. Şi totuşĭ stuful nicĭ a suta parte nu valoréză din ceea ce pământul acela ar puté produce ca păşiune séu fênaţ, décă ar fi secat şi svêntat, ér pescii din eleşteu se înveninéză şi omóră prin gunoiul, ce se aruncă în eleşteu, ca sĕ facă pod de trecut peste el.

On. consiliu sanitar a dat ordine fórte severe la primăriă, sĕ îngrijéscă de scóterea gunoiului din sat, ca periculos sănĕtăţii şi igienei publice, dér ca sĕ-l arunce în gârle şi eleşteie, ca sĕ facă podurĭ cu el şi sĕ intocsiceze apa de beut şi pescii din baltă, la aceea nu s'a gândit. Şi totuşĭ, nicĭ-odată nu a audit séu citit cineva de lăţirea tifosului şi colerei prin bălegarul de vite, ce stetea în curte, dér tótă lumea a audit de tifosurĭ şi fel de fel de epidemii, ivite din gunóele şi fecaliile ajunse în fântânĭ, isvóre, pêrae, gârle şi conducte de apă.

Nu mai vorbim de fumul şi miasmele, ce degagéză gunoiul la ardere, în jurul oraşelor şi satelor, carĭ ne delectéză de atâtea-orĭ şi în capitală.

Nu scim nicĭ câte fêneţe, păşiunĭ şi pădurĭ etc. sunt, de-óre-ce la noi— cu sistema nóstră de plugăriă — loc de cultură este tot ce este semĕnat cu grâu séu porumb, ér ce a rĕmas neseměnat, aceea este islaz, imaş, adică păşune. *Tertium non datur.*

Păşiunĭ se numesc şi ogórele sleite prin cultura de cereale, carĭ vara întrégă pe secetele teribile, ce ţin 2—3 lunĭ de dile, nu au o buruénă orĭ un fíricel de érbă verde. Şi totuşĭ ţĕranii trebuesc sĕ plătéscă pentru ele un preţ enorm de mare. Noi până acum nu sciam, că mai esistă o epocă de păşiunat şi de învoirea vitelor marĭ şi micĭ la păşiune şi după Sf. Dumitru, deşi suntem din moşĭ şi strămoşĭ agricultorĭ şi am visitat şi cunóscem agricultura celor mai multe ţĕrĭ din Europa. Şi totuşĭ pe tóte moşiile, pe carĭ am umblat după Sf. Dumitru, am găsit vitele ţĕranilor la obor închise, fiind-că nu erau învoite din nou la păşiune.

Un cadastru de pământ noi nu avem. Moşiile nu sunt mĕsurate, nicĭ hotărnicite. Acelaşĭ pământ şi tablă este diferită în mărime. Odată falcea şi pogonul este de-o mĕsură, altădată de alta,—după împrejurărĭ, după cum este sĕ dăm pământ de cultură séu păşiune ţĕranilor, orĭ că ei au sĕ ne facă muncă pentru ele. Rarĭ sunt moşiile, ale căror table şi tarlale sĕ fiă mĕsurate esact şi drumurile ficsate definitiv, ca sĕ le cunóscă toţĭ şi sĕ nu mai încapă nicĭ o îndoială în privinţa lor. Pentru proprietar şi stat, singur decisive sunt căţimea arendei anterióre şi păstrarea intactă a semnelor şi hotarelor. Sunt procese de hotărniciă de 50 anĭ şi mai bine, pendente înaintea tribunalelor, şi astădĭ încă stau neresolvate.

Apoi din timpurile primului dascăl român, a nemuritorului George Lazar, care cu elevii sĕi făceau pe geometrii şi inginerii hotarnicĭ, şi până în diua de adĭ, tot creăm la inginerĭ hotarnicĭ, mĕsurăm şi hotărnicim la moşii, şi tot nu scim unde ne aflăm şi ce avem.

Titlurile de inginer hotarnic se oferă de tribunal după un esamen prealabil de cestiunĭ de procedură civilă, cetirea scrierii cu potcóve şi încă ceva din geometriă. De cunoscinţe speciale de economie şi noţiunĭ de teren şi agricultură, nicĭ pomenire. Avem inginerĭ hotarnicĭ cu diplome valabile recunoscute de stat, carĭ mĕsóră cu pasul, cu lanţul, şi puţinĭ cu formele trigonometrice.

De aceea este lucru zadarnic, de a aştepta séu a pretinde la noi pe vre-o moşiă un plan economic, ca sĕ cunoscĭ întinderea esactă după terenurĭ şi culturĭ etc., séu vre-o statistică esactă. Décă se fac şi dau, aceste sunt numai fictive, după vederĭ şi evaluaţiunĭ aprocsimative, făcute din ochĭ, orĭ în vederea unui interes óre-care. Acésta la stat, cât şi la institutele de binefacere — mână mórtă, — şi cât şi la particularĭ. Scriitorul acestora a fost trimis cu planul la o moşiă de-a statului ca sĕ o studieze de-aprópe, că ar fi aprocsimativ de 2000 hct. = 4000 pogóne, şi în realitate ea era de peste 7300 pogóne întindere.

O voce oficiósă maghiară

despre demonstraţiunile croate.

„Pester Correspondenz“ scrie următórele:

Tineretul necopt, studenţii verdĭ au arangiat demonstraţiunĭ, carĭ discreditéză raportul prietinesc dintre Ungaria şi Croaţia, compromit legătura ambelor state înaintea strĕinătăţii şi aruncă preponderanţa statului ungar conducĕtor în braţele proletariatului, ce urlă pe strade. Autonomia fără marginĭ, încuviinţată din partea Ungariei, se face de ruşine şi se nimicesce într'o singură di, şi persóna sântă a regelui e chiămată sĕ fiă martor, că naţiunea croată şĭ-a uitat de mărirea istorică şi de seriositatea ei şi e chiămată sĕ-şĭ pérdă simpatiile patronilor sĕi.

Orĭ-ce ar dice omul, totuşĭ e o ruşine, că poporaţiunea din Agram n'a putut scóte la ivélă destule elemente, carĭ sĕ zădărnicéscă demonstratiunile. O învĕţătură pot lua din incidentele din Agram atât conducĕtorii statului ungar, cât şi conducĕtorii oposiţiunilor ungare. Persónele dela guvern se pot convinge, că *cu tóte concesiunile faţă cu aspiraţiunile naţionale nu se póte crea mulţămire şi linişte,* (sic!) ér conducĕtorii oposiţiunilor sĕ înveţe dintr'asta, că nu i-se póte detrage statului ungar în intern din autoritatea sa, fără de a o vătĕma în faţa strĕinătăţii şi a naţionalităţilor. O Ungariă tare şi cu autoritate, care impune naţionalităţilor prin unitatea sa nedisolubilă, nu ar fi avut de a-se teme în Agram de mişeliile inscenate. Dér după-ce acésta s'a întêmplat, étă dovada, că marea naţiune croată a decădut pe *nivelul adênc al unei naţionalităţĭ duşmane.*

In felul acesta scriu şi celelalte foi unguresci, carĭ tóte se ocupă cu cestiunea acésta în lungĭ articulĭ de fond.

SCIRILE DILEI.

6 (18) Octomvre.

Viéța comitatensă săséscă. Sub titlul acesta, „Kronstädter Ztg," din loc scrie următórele: „In ședinta de adĭ (Joi) a representanței comitatului Brașov, a venit în discusiune circulara comitatului Cianad în cestiunea *trecerei instrucțiunei poporale în mâna statului.* Proprietarul „Gazetei Transilvaniei," Dr. *Mureșianu*, a propus ca acéstă circulară *sĕ nu se ia la cunoscință*, Presbiterul *Hubbes* propuse sĕ se dică: „Cu tóte că *nu putem consimți* la acéstă adresă, o luăm la cunoscință."

„După ce fișpanul de *Maurer* a enunciat, că adresa nu se póte, decât a-se lua orĭ nu simplu la cunoscință, *fără a-o critica*, s'a decis simpla luare la cunoscință. Pentru acéstă *au votat cei mai mulțĭ Sașĭ*; ei n'au avut dér sĕ observe *nimic* în contra plănuitei prefacerĭ a scólelor în scóle de stat ceea ce este identic cu *maghiarisarea* șcólelor poporale."

In numĕrul de mâne vom aduce și noi un raport despre ședința de erĭ a congregațiunei comitatului Brașov.

—o—

Decorărĭ în armata României. Alteța Sa Regală prințul Leopold de Hohenzollern-Sigmaringen, șeful onorific al regimentului de infanteriă Nr. 22 (Dâmbovița), încântat de calitățile dovedite de acest regiment în ultimele manevre, a decorat 11 oficerĭ cu ordinul Hohenzollern, ér la 6 sergențĭ li-a conferit medalii.

—o—

Maghiarisare în massă a numelor de comune. In congregațiunea dela 15 Octomvre a comitatului *Maramureșului* s'a hotărît, ca din incidentul mileniului *sĕ se maghiariseze numele a 45 comune și 2 colonii*, carĭ aveau până acum nume în mare parte românéscă. După raporturile foilor ungurescĭ, acéstă hotărîre s'a dat *fără nicĭ o discusiune.* — Dér membrii românĭ ai congregațiunei unde au fost?

—o—

Avansare în armata română. D-l colonel *Gorjan* a fost avansat în gradul de general, și numit comandant al diviziei 7.

—o—

Iérnă. După un timp frumos de tómnă, avurăm erĭ o di ploiósă și urîtă, ér adĭ-diminéță ne pomenirăm de-odată în iérnă. Zăpada era grósă de-o palmă, așa că dela mulțĭ pomĭ și alțĭ arborĭ bĕtrânĭ, crengile, ce încă nu sunt despoiate de frunde, s'au rupt sub povara zăpedii. Astădĭ tótă diua a nins și ninge din gros, ca și cum am fi în mijlocul iernei. Așa o iérnă timpuriă rar s'a pomenit în părțile nóstre.

—o—

Schimbărĭ în România. Din incidentul dimisionărei cabinetului conservator din România, s'au făcut o mulțime de schimbărĭ în diferitele posturĭ publice. Astfel D. George *Lahovari*, directorul „Independenței române", și-a dat dimisia din postul de censor al Băncei naționale și în locul lui a fost numit fostul prefect Lupu *Costache.* D. D. A. *Laurian*, fost secretar general al ministerului de instrucțiă publică și profesor de filosofiă la liceul Sf. Sava, a fost permutat la liceul Mateiu Basarab.

—o—

Inaugurarea palatului justiției din Bucurescĭ se va face Duminecă în 8 Octomvre, la órele 10 diminéța. S'a hotărît, ca la acéstă serbare sĕ țină câte un discurs primul președinte al Curții de casație și decanul baroului capitalei, cărora le va rĕspunde apoi M. Sa Regele.

Manevrele și Honvedii.

La manevrele marĭ din anii trecuțĭ se făcuse mare svon, că prestațiunile honvedilor ar fi fost cum nu se póte mai bune, și că aceste trupe s'ar puté mĕsura întru tóte cu trupele armatei comune.

La manevrele din anul acesta însĕ s'a întors fóia. După cum se asigură în cercurile militare honvedii au manevrat prost în anul acesta, așa că de-odată ș'au perdut aurola câștigată mai înainte.

Faptul acesta îl confirmă acum și foile ungurescĭ. „Hazánk" dela 16 l. c. dice că la manevrele dela Huedin din Septemvre a. c. Majestatea Sa, când a făcut critica esercițiilor în cercul oficerilor, a dis:

„Până acuma honvedimea unguréscă s'a purtat tot-déuna bine, a fost vrednică de lauda mea. Acuma însĕ stă lucrul altfel. Chiemarea honvedimei ungurescĭ este ca în cas de rĕsboiu sĕ lupte lângă armata comună, *dér în starea ei de astădĭ este încapabilă de a-șĭ împlini acéstă chiemare.*"

Sentința acésta nimicitóre este urmarea esperienților ce le-a făcut la manevre Majestatea Sa, cu proprii sĕi ochĭ. „Hazánk", mai vrea sĕ scie, că în urma manevrelor de tómnă vor fi pensionațĭ mai mulțĭ generalĭ de honvedĭ; că douĕ comande de honvedĭ vor fi desființate, și că s'a ivit planul, ca trupele de honvedĭ se fiă împărțite între trupele armatei comune, așa că armata comună se fiă adusă într'o astfel de legătură cu honvedii, cum este legătura ei cu Landwehrul austriac.

Afirmările lui „Hazánk" n'au fost desmințite până acum, decât singur numai de „Bud. Corr." Diarul „Pester Lloyd" dice, că fiind absent ministru-președinte și ministru de honvedĭ, nu póte sĕ priméscă lămurirle necesare pentru a controla scirea adusă. „Hazánk" e de părere însĕ, că nicĭ mai târdiu „P. Lloyd" nu va puté desminți ceea ce a scris el. Acest diar mai e de părere, că orĭ ce s'ar întêmpla cu honvedii în viitor țéra se află érășĭ în ajunul unor nouĕ *agitațiunĭ militare.* Acum, când s'a pus în cestiune chiar rădĕcină esistenței honvedimei, nicĭ nu se póte ca acéstă sĕ nu deștepte un adênc resentiment în parlament și în viéța publică, care va arunca érășĭ din nou o umbră între corónă și „națiune". „Acest guvern", esclamă „Hazánk", „s'a îngrijit érășĭ ca Maghiarul sĕ nu fiă nicĭ-odată în pace nicĭ cu el însu-șĭ, nicĭ cu regele lui."

Congregațiunea comitatului Huniădóra,

ținută în 14 Octomv. n. c.

(Fine.)

După dascălul reformat, luà cuvêntul membrul *Francisc Hossu Longin*, care după ce făcù meritate mustrărĭ pentru glumele necălite aruncate asupra ante-vorbitorului, declară, că nicĭ D-sa nu părtinesce propunerea comisiunei permanente, pentru-că atât representațiunea comitatului Cianad, cât și mai ales propunerea fățarnică a comisiunei permanente, nu au alt scop, decât maghiarisarea intregei instrucțiunĭ publice, ceea ce nu póte fi nicĭ just, nicĭ constituțional și nicĭ în folosul țĕrei; de aceea cere, ca propunerea comisiunei permanente sĕ se ia dela ordinea dilei.

Al doilea vorbitor, din partea Românilor, a fost D-l protopop *Vasilie Demianu.* D-sa a arătat, cât este de păgubitóre și periculósă pentru poporațiunea unei țĕrĭ, când tóte se concentréză în mâna puterei de stat.

Ce va fi cu noi, dice vorbitorul, décă va merge tot așa, căcĭ étă justiția e în mâna statului, matriculele de asemenea și înjugarea administrațiunei în puterea statului este numai o cestiune de timp, ér acum sĕ ajungă și întréga instrucțiune în mânile celor ce conduc țéra așa, precum o conduc? Apoi ce ne mai rĕmâne nóuĕ, civilor constituționalĭ?

Vorbitorul arată apoi pe larg și cu argumente tarĭ, ce confusiunĭ și daune s'ar nasce, când s'ar face o reformă atât de desastrósă pentru tóte confesiunile. — Se alătură la propunerea ante-vorbitorului.

S'a ridicat apoi vice-șpanul, încercând sĕ arate, cât de „conciliantă" a fost comisiunea permanentă și ce „mare folos" ar fi pentru întréga poporațiune, décă instrucțiunea țĕrii tótă ar trece în mâna statului, care prin șcólele sale bune ar puté cresce generațiunĭ întregĭ în spirit patriotic.

A mai vorbit, fórte confus, și secretarul fișpanului, făcênd asĕmĕnare între instrucțiunea poporală dela noi și *cea din România*, voind a arăta, cât de „liberalĭ" sunt Maghiarii și cât de „fericițĭ" vor fi Românii de aicĭ, décă vor deveni tóte șcólele poporale, șcóle de stat.

Membrul Dr. *Aurel Munteanu*, polemisând cu vorbitorii maghiarĭ, dice, că d-sa prea bucuros ar vota pe lângă propunerea comisiunei permanente, décă n'ar sci cu siguritate, că atât celor din Cianad, cât și celor din comisiunea permanentă, nu le zace la inimă instrucțiunea poporală, ci scopul lor este maghiarisarea și utopia, ce se numesce adĭ „ideă de stat maghiar", — pentru aceea desaprobă îndresnéla comisiunei permanente, care într'un comitat atât de românesc, cum este al Huniădórei, a avut temeritatea de-a veni în fața congregațiunei cu o asemenea propunere.

A mai vorbit inspectorul *Réthy*, spunênd, că în mai multe șcóle comunale din comitat se propune românesce și că propunerea comisiunei permanente este salutară atât din punct de vedere pedagogic (sic!), cât și din punct de vedere patriotic. A mai vorbit directorul dela preparandia maghiară și încă câțĭ-va membri maghiarĭ, toțĭ spriginând propunerea comisiunei permanente.

In fine, după o desbatere aprópe de o óră și jumĕtate, au mai vorbit propunĕtorii. Bietul dascal, „Zsiga-bácsi", cum îl poreclesc connaționalii sĕi, vĕdênd lupta, ce s'a încins, a declarat, că *nu mai e în contra* nicĭ a representațiunei com. Cianad, nicĭ a propunerei com. permanente, numai totușĭ *sĕ nu se ia șcólele dela confesiunĭ*, că aceea ar fi mare daună pentru reformațĭ!! Contra-propunĕtorul *Fr. Hossu Longin*, reflectând pe rênd antevorbitorilor maghiarĭ, între altele a mai dis, că Românii nu se tem de maghiarisare, fiind-că Maghiarii nu sunt întru nimic superiorĭ Românilor, și nicĭ nu au acea putere atrăgĕtóre, ca sĕ pótă nimici un popor ca cel românesc. Până când, dice vorbitorul, pe văile romantice ale comitatului nostru vor suna cântecele și doinele dulcĭ ale Româncuțelor nóstre; până când pitorescul port al țĕranilor și țĕrancelor nóstre vĕ va fermeca și pe D-Vóstrĕ; și până când vom ține cu scumpĕtate la datinele strămoșescĭ, nu ne temem, că ne vețĭ maghiarisa. Nu frica de maghiarisare ne face sĕ protestăm cu tótă tăria contra uneltirilor îndreptate asupra șcólelor confesionale, ci faptul că prin tóte acestea mărițĭ confusia, neînțelegerile și amărăciunea poporului român, împedecându-l în înaintarea culturei sale naționale, fără ca prin acésta sĕ profite cine-va. Nicĭ D-Vóstrĕ nu vețĭ profita nimic, chiar décă ațĭ câștiga câte-va suflete rĕtăcite și caractere slabe. Susțin decĭ contra-propunerea.

Majoritatea a primit propunerea comisiunei permanente.

Cu acestea s'au încheiat desbaterile pentru înainte de amédĭ. In ședința de după amédĭ, restul obiectelor s'a primit fără lungĭ discusiunĭ. Membrii românĭ au stat până în fine.

Corespondentul.

Către d-nii institutorĭ și învĕțătorĭ!

Am onóre a aduce la cunoscința d-v. că am publicat un curs de *Aritmetică* și *Geomeriă* pentru clasele primare.

Acest curs se compune din 4 cărțĭ de Aritmetică, câte una de fiă-care clasă, cu Povĕțuitorul, și care sunt aprobate de on. minister român al instrucțiunei publice la concursul cărților didactice din anul curent

Cursul acesta de Aritmetică s'a esperimentat la școla de aplicațiă de pe lângă școla normală de institutorĭ din Bucurescĭ, unde sub-semnatul le-a pus în practică prin d-nii institutorĭ.

Prin metoda ușóră, ce am întrebuințat'o la întocmirea lor, sunt sigur, că d-nii institutorĭ și învĕțătorĭ, carĭ vor binevoi a-le introduce în clasele d-lor, vor rĕmâné pe deplin mulțămițĭ, căcĭ vor ajunge la un bun resultat.

Cât privesce formatul cărților, hârtiatiparul, cartonul și prețul lor, d-l librart editor *Leon Alcalay* (Bucurescĭ) a îngrijiee-l face sĕ corespundă întocmai cu cerințele onor. ministeriu, astfel, că partea I, pentru clasa I costă 50 banĭ, clasa II 0 40' clasa III 0,50; clasa IV împreună cu Geomeria 0.50, ér Povĕtuitorul necesar pentru tóte clasele 0.50 banĭ.

Pentru orĭ-ce comande vĕ putețĭ adresa d-lui editor direct, séu putețĭ face cererea prin d-nii librarĭ din orașul d-v.

Primițĭ, vĕ rog, asigurarea deosebitei mele considerațiunĭ.

V. Gr. Borgovanu,
prof. de pedagogiă la școla normală de institutori și dir. al șc. de aplicațiă de pe lângă acea școlă.

SCIRĬ ULTIME.

Bucurescĭ, 17 Octomvre. *Corpurile legiuitóre sunt convocate pentru poimâne, Sâmbătă, când se va ceti mesagiul de disolvare.*

Bucurescĭ, 17 Octomvre. M. Sa Regele *Carol* a plecat erĭ după amédĭ la Sinaia. Sâmbătă, Regele din nou va veni în capitală pentru a asista Duminecă la *inaugurarea palatului justiției.*

Bucurescĭ, 17 Octomvre. Toțĭ noii miniștri s'au presentat ierĭ după amédĭ pe la departamentele respective.

Bucurescĭ, 17 Octomvre. La ministeriul instrucției publice, d-l D. A. *Laurian*, secretarul general, a presentat noului ministru P. *Poni* pe toțĭ directorii de serviciu. In urmă d-l Laurian a presentat ministrului demisiunea sa din postul de secretar general. D-l Poni a declarat, că regretă retragerea d-lui Laurian, și l'a rugat sĕ-șĭ mai păstreze postul încă 2—3 dile, până ce d-l Poni se va orienta în afacerile ministerului.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 18 Octomvre. Astădĭ s'a publicat legea sancționată, privitóre la *recepțiunea Jidanilor.*

Agram, 18 Octomvre. *Tóte reuniunile studenților universitarĭ s'au desființat, și flamura universității e oprită a se folosi pentru tóte timpurile.* Studenții hotărîră în adunarea lor de ierĭ, ca toțĭ aceia, carĭ au fost de față la arderea stégului maghiar, sĕ se predea ei înșișĭ judecătoriilor. In urma acestei hotărîrĭ, s'au însciințat la polițiă *aprópe o sută de studențĭ*, dintre carĭ cei mai mulțĭ au fost arestațĭ.

Praga, 18 Octomvre. Publicarea ridicărei statarului se va face Duminecă.

Constantinopol, 18 Octomvre. S'a publicat un autograf al Sultanului, în care acesta acceptă planul de reformă, compus de Pórtă și de ambasadorii streinĭ.

DIVERSE.

Colorile Cameleonului. In timpurile mai vechĭ se credea, că colorile cameleonului se schimbă după locul și ținutul, în care el se află. S'a adeverit însĕ, că nu ținutul este, care influențéză asupra schimbărei colorilor la cameleon, ci radele sórelui. Partea, cu care cameleonul este întors spre lumină, de regulă e mai puțin viuă, decât aceea, care se află în umbră. Se mai schimbà colorile cameleonului și în urma unor agitațiunĭ. Décă e silit sĕ sară de pe ramurii arborilor și sĕ se târêe pe jos, în timp de câteva minute apar nisce pete pe trupul lui, probabil în urma efectului ce-l produce asupra lui acéstă neobicĭnuită âmblare. De-altmintrelea schimbarea colorilor folosesce cameleonului, deórece îl identifică cu animalele din jurul sĕu și astfel mai ușor se póte apĕra contra inimicilor.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Octomvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.90
Renta de coróne ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	—.—
Imprum. ung. cu premii	161.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	144.75
Renta de hârtie austr.	100.35
Renta de argint austr.	100.80
Renta de aur austr.	121.65
Losurĭ din 1860	152.—
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1054.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	485.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	398.50
Napoleondorĭ	9.53½
Mărcĭ imperiale germane	58.85
London vista	120.—
Paris vista	47.52½
Rente de coróne austr. 4%	101.10
Note italiene	45.12

Cursul pieţei Braşov.

Din 18 Octomvre 1895.

Bancnote rom.	Cump. 9.50	Vênd. 9.52
Argint român.	Cump. 9.45	Vênd. 9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.51	Vênd. 9.53
Galbenĭ	Cump. 5.75	Vênd. 5.80
Ruble rusescĭ	Cump. 128.—	Vênd. —.—
Lire turcescĭ	Cump. 58.60	Vênd. —.—

Nr. 13453—1895.

PUBLICAŢIUNE.

Cu întrarea în putere al statului asupra noului abator orăşenesc este de a-se statori personalul administrativ al acestui abator, escriindu-se prin acésta concurs. Sunt de a-se ocupa următórele posturĭ:

A) Funcţionarĭ.

1. **Veterinarul abatorului**, tot-deodată administrator. Leafa: 1000 fl., locuinţa liberă în abator, 24 metri lemne de fag şi iluminaţiunea.

2. **Inspectorul abatorului,** tot deodată cassar. Leata: 600 fl., cuartir liber în abator, 16 metri lemne de tag si iluminaţiune.

Ce s'atinge de pensiune şi quinquenalii stau aceştĭ funcţionarĭ în categoria celorlalţĭ funcţionarĭ orăşenescĭ.

In cas, când prin ocuparea postului veterinarului abatorului va deveni vacant postul veterinarului comunal, atuncĭ se escrie şi pentru acest post concurs încă de acum. Leafa: 600 fl., 150 fl. banĭ de locuinţă şi quinquenaliile statuterice.

Reflectanţĭ asupra postului veterinarului abatorului şi acelui comunal au de a-şĭ documenta cualificaţiunea prescrisă de §: 133 al art. de lege VII din 1888; pe când inspectorul abatorului: şcólele percurse, praxa în computare şi destoinicia în visitarea veterinară poliţiană a cărnei.

Atât veterinarul cât şi iuspectorul au de a depune o cauţiune de câte 500 fl.

B) Servitorĭ.

Se destinéză 3 servitorĭ pentru abatoriu, carĭ sunt tot-de-odată şi organe orăşenescĭ de poliţie, cu câte o leafă de 300 fl., locuinţă liberă în abatoriu, încăldire, iluminaţiune şi îmbrăcaminte.

Aceştĭ se angajéză de către magistrat prin contract.

Reflectanţii au de a-şĭ documenta cunóscerea în scris şi cetire a unei din cele 3 limbĭ ale patriei, etatea, destoinicia fisica şi purtarea morală.

Petiţiunile corĕspundĕtor instruite au de a-se ascerne cel mult până în 25 Octomvre a. c. la prânḑ 12 óre la subscrisul magistrat. Petiţiunile mai târḑiu ascernute se resping.

Braşov, în 5 Octomvre 1895.

798,1—2. **Magistratul orăşĕnesc.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.